

УДК 811.111

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/88-2-32>

Наталя СТЕЦЕНКО,

orcid.org/0000-0001-7465-0426

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов

Херсонського національного технічного університету

(Хмельницький, Україна) NataStetsenko@ukr.net

Альбіна СОЛОМОН,

orcid.org/0009-0007-7402-2957

студентка V курсу факультету міжнародних економічних відносин управління і бізнесу

Херсонського національного технічного університету

(Хмельницький, Україна) albinasolomon4@gmail.com

КУЛЬТУРНО-МОВНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ НЕФОРМАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ У ПІДЛІТКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ ДЖ. Д. СЕЛІНДЖЕРА «ЛОВЕЦЬ У ЖИТІ»)

Підліткова проза є невід'ємною складовою сучасної літератури, оскільки глибоко відображає внутрішній світ молодого покоління й містить унікальні мовні явища, притаманні розмовній та неформальній мові. У даній статті досліджуються особливості перекладу неформальної лексики, що включає сленг, просторіччя та лайку в англomовній підлітковій прозі середини ХХ століття. Для детального аналізу обрано відомий твір – роман Дж. Д. Селінджера «Ловець у житті», який є яскравим прикладом використання неформального мовлення для створення автентичного образу підлітка. Особлива увага приділяється аналізу мовних маркерів неформальності, їхніх багатогранних функцій у тексті, а також проаналізовано основні стратегії перекладу неформальної лексики (еквівалентність, адаптація, опущення, калькування, компенсація), що є ключовими для збереження смислового та емоційного наповнення оригіналу тексту.

Дослідження показує, що переклад неформальної лексики є надзвичайно складним завданням. Це зумовлено не лише значними культурними та стилістичними особливостями, що відрізняють вихідну та цільову мови, а й нагальною потребою збереження емоційного забарвлення та автентичності мовлення персонажів. Теоретична база статті ґрунтується на ідеях провідних перекладознавців, таких як Л. Венуті та А. Берман, щодо концепцій одомашнення та очуження тексту. Ці концепції дозволяють глибоко розкрити проблему пошуку оптимального балансу між зрозумілістю перекладеного тексту для цільової аудиторії та збереженням оригінального стилю та колориту твору. Результати цього дослідження сприяють глибшому розумінню специфіки перекладу підліткової прози та можуть бути корисними для професійних перекладачів, літературознавців, студентів-філологів та всіх, хто цікавиться проблемами міжкультурної комунікації в літературі. Робота надає цінні інструменти для аналізу та практичного застосування перекладацьких рішень у складних випадках, де мовна неформальність відіграє ключову роль у формуванні художнього образу.

Ключові слова: підліткова проза, неформальна лексика, переклад, культурна адаптація, «Ловець у житті».

Natalia STETSENKO,

orcid.org/0000-0001-7465-0426

Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor at the Department of Specialized Translation and Foreign Languages

Kherson National Technical University

(Khmelnytskyi, Ukraine) NataStetsenko@ukr.net

Albina SOLOMON,

orcid.org/0009-0007-7402-2957

5th-year student at the Faculty of International Economic Relations, Management and Business

Kherson National Technical University

(Khmelnytskyi, Ukraine) albinasolomon4@gmail.com

CULTURAL-LINGUISTIC ASPECTS OF TRANSLATION OF INFORMAL VOCABULARY IN TEENAGE LITERATURE (USING THE EXAMPLE OF J. D. SALINGER'S NOVEL "THE CATCHER IN THE RYE")

*Teenage prose holds a significant place in contemporary literature, profoundly reflecting the inner world of the younger generation and showcasing unique linguistic phenomena of colloquial and informal language. This article comprehensively explores the peculiarities of translating informal vocabulary, including slang, colloquialisms, and profanity, in mid-20th-century English-language teenage prose. J.D. Salinger's novel *The Catcher in the Rye* is chosen for detailed analysis as a vivid example of using informal language to create an authentic adolescent character. Special attention is given to a thorough examination of linguistic markers of informality, their multifaceted functions within the text, and the primary translation strategies employed. The strategies discussed include equivalence, adaptation, calque, compensation, and omission, all of which are crucial for preserving the semantic and emotional richness of the original.*

The study reveals that translating informal vocabulary is an exceptionally complex task. This complexity arises not only from significant cultural and stylistic differences between the source and target languages but also from the pressing need to retain the emotional tone and authenticity of the characters' speech. The theoretical framework of the article is rooted in the ideas of leading translation scholars such as L. Venuti and A. Berman, particularly their concepts of domestication and foreignization. These concepts facilitate a deep exploration of the challenge in striking an optimal balance between comprehensibility of the translated text for the target audience and the preservation of the original work's style and distinct flavor. The findings of this research contribute to a significantly deeper understanding of the specifics of translating teenage prose and can be highly beneficial for professional translators, literary scholars, philology students, and anyone interested in the challenges of intercultural communication in literature. This work provides valuable tools for analyzing and practically applying translation solutions in complex cases where linguistic informality plays a key role in shaping the artistic image.

Key words: *teenage prose, informal lexicon, translation, cultural adaptation, "The Catcher in the Rye".*

Постановка проблеми. Підліткова проза посідає важливе місце у сучасній літературі та відображає переживання, проблеми й внутрішній світ молодого покоління. Вона є унікальним джерелом розмовної мови й різноманітних неформальних мовних явищ. Цей тип літератури дозволяє передати живе, динамічне мовлення підлітків з притаманними йому сленговими виразами, просторіччями, лайкою та діалектизмами. Це сприяє створенню автентичного мовного середовища, що допомагає читачеві краще зрозуміти характер героїв, їх соціальний статус та вікову ідентичність.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема перекладу неформальної лексики досліджувалася зарубіжними та українськими вченими, зокрема, П. Баррі, Т. Бовсунівською, О. Веретюк, Г. Грабовичем, Р. Гром'яком, Т. Гундоровою, Т. Денисовою, І. Дзюбою, Д. Дюришиним, М. Жулинським, М. Ільницьким, Р. Козеллеком, Д. Корвін-Пйотровською, Р. Мовчан, М. Лановик, В. Матвіїшином, Д. Наливайком, Р. Ничем, М. Павлишином, С. Павличком, Я. Поліщуком, С. Пригодієм, М. Топпером, С. Хоробом, Л. Рудницьким, Ю. Шевельовим-Шерехом та ін.

Актуальність дослідження пов'язана з декількома ключовими факторами. По-перше, підліткова література, що відіграє значну роль у формуванні світогляду молоді, є джерелом унікальних мовних явищ, зокрема, неформальної лексики. Переклад таких творів вимагає особливого підходу, оскільки неточна передача стилістичних особливостей

може призвести до втрати автентичності персонажів та спотворення авторського задуму.

По-друге, сучасний світ характеризується активним розвитком міжкультурної комунікації, що зумовлює зростання потреби у якісних перекладах художньої літератури. Неформальна лексика є невід'ємною частиною живої мови, відображаючи її динаміку та емоційне багатство. Правильне її відтворення в перекладі є запорукою адекватного сприйняття тексту цільовою аудиторією.

По-третє, роман Дж. Д. Селінджера «Ловець у житті» є знаковим твором, що має глобальне культурне значення та продовжує викликати дискусії щодо відтворення мовних особливостей. Дослідження його перекладів дозволяє глибше зрозуміти механізми адаптації тексту до іншого культурного середовища, а також вплив цензури на перекладацькі рішення. Крім того, аналіз перекладацьких стратегій, застосованих при роботі з неформальною лексикою, надає цінні практичні рекомендації для майбутніх перекладачів, сприяючи підвищенню їх професійної майстерності та збагаченню інструментарію.

Метою даної статті є аналіз особливостей перекладу маркерів мовної неформальності (сленгізми, колоквіалізми, арготизми, вульгаризми) в англomовній підлітковій прозі середини ХХ століття.

Об'єктом дослідження є роман Дж. Д. Селінджера «Ловець у житті».

Предмет дослідження – культурно-мовні аспекти перекладу неформальної лексики у підлітковій літературі (на прикладі роману Дж. Д. Селінджера «Ловець у житі»).

Основні **завдання** полягають у визначенні типових мовних особливостей, притаманних підлітковому мовленню в англomовних художніх творах; виявленні функцій цих маркерів у тексті; зіставленні оригінальних фрагментів з українськими перекладами; аналізі перекладацьких стратегій і прийомів, що застосовуються для передачі неформальної лексики.

Матеріалом для дослідження став один із найвідоміших творів англomовної підліткової прози середини ХХ століття – «Ловець у житі» Дж. Д. Селінджера. Центральний персонаж – це підліток, репліки і внутрішні монологи якого знайомлять читачів з неформальними стилістичними засобами, що репрезентують мову покоління.

Дослідження способів відтворення таких елементів у перекладі роману дозволить простежити, наскільки адекватно вдалося зберегти стиль оригіналу і наскільки ефективно українські перекладачі передають сленг, просторіччя та інші маркери мовної неформальності.

Виклад основного матеріалу. Переклад художнього тексту має свої специфічні особливості. Одна з основних характеристик, що відрізняє художню літературу від будь-яких інших літературних напрямів, це наявність емоційного змісту (Кухта, Цьох, 2021: 224).

Саме тому під час перекладу таких творів виникає потреба у збереженні емоційного колориту, що значно ускладнюється, коли мова йде про неформальні мовні маркери. Складність, розмитість і різноманіття емоційних концептів, а також необхідність врахування норм мови та мовленнєвої традиції і культури мови реципієнта, неминуче позначаються на вербалізації емоцій, що робить переклад художнього тексту одним із найскладніших і найбільш схильних до «втрат» видів перекладацької діяльності (Кухта, Цьох, 2021: 224).

Особливу складність у перекладі викликають відхилення від літературної норми мови персонажів. До таких відхилень належать ерративи, діалекти, неологізми, дитяча мова, просторіччя, жаргони, аргo а також фонетичні, морфологічні та синтаксичні деформації. Саме ці маркери часто несуть ключову інформацію про соціальне походження, рівень освіти або психоемоційний стан персонажа. Для вирішення творчих завдань і для більш яскравого портрету героя автори використовують відхилення від норми на всіх рівнях мови – фонографічному, синтаксичному,

лексичному, морфологічному (Табаран, Запужляк, 2021: 47).

У художньому перекладі не завжди можливо передати суть написаного буквально, тому перекладачеві часто доводиться виводити на поверхню те, що лише неявно представлено в оригінальному тексті. Вирішити це завдання перекладачам допомагають різні перекладацькі прийоми, зокрема, прийом трансформації перекладу (Табаран, Запужляк, 2021: 47).

Особливо це актуально для підліткової прози, де мовна неформальність є не просто елементом стилю, а важливим інструментом створення ідентичності персонажів.

Метою даної наукової розвідки є аналіз особливостей перекладу маркерів мовної неформальності (сленг, просторіччя, лайка тощо) в англomовній підлітковій прозі середини ХХ століття.

Завдання – визначення типових мовних особливостей, притаманних підлітковому мовленню в англomовних художніх творах; аналіз перекладацьких стратегій і прийомів, що застосовуються для передачі неформальної лексики.

Матеріалом для дослідження є один із ключових творів англomовної підліткової прози середини ХХ століття – «Ловець у житі» Дж. Д. Селінджера. У своєму дослідженні мовну неформальність ми розглядаємо як сукупність мовних засобів, що відходять від літературної норми, проте активно використовуються у повсякденному спілкуванні. У художній прозі, зокрема підлітковій, ці елементи виконують важливу стилістичну функцію: вони допомагають створити достовірний образ персонажа, передати його соціальний статус, вік, менталітет і навіть психоемоційний стан. Особливо яскраво мовна неформальність простежується у мовленні підлітків, що відрізняється високим ступенем динаміки, відкритістю до нових лексичних одиниць і тяжінням до сленгових форм.

Мовна неформальність охоплює кілька основних категорій: просторіччя, розмовну лексику, молодіжний сленг, вульгаризми, жаргонізми, діалектизми та інші стилістично знижені форми мовлення. Одним з «проблемних» пластів лексики будь-якої мови при цьому залишається пласт зниженої лексики, найбільш близький до живої комунікації, що яскраво відображає менталітет носіїв мови, часто є ідіоматичним. Саме завдяки цій лексиці художній текст набуває емоційної правдоподібності, а персонажі – живого звучання. Сленг у підлітковій прозі середини ХХ століття не лише віддзеркалює специфіку мовлення певного покоління, але й репрезентує характерну реакцію

молоді на соціальні зміни, моральні виклики, політичні конфлікти. Письменники, які працювали у цьому жанрі, зокрема Джером Девід Селінджер, відтворювали мовлення своїх персонажів максимально наближеним до живої мови, з притаманними їй мовними «відхиленнями». Йдеться про такі стилістичні особливості, як: розмовна лексика: *ain't, gotta, kinda, reckon* тощо; вульгаризми: *damn, hell, crap*, що виражають емоційність або протест; просторіччя та побутові фразеологізми: *shut up, give a damn, screw up*.

Значна частина цього лексичного пласту відзначається яскравою експресивністю та прагматичною функціональністю. Це явище посилюється прискоренням темпів життя та соціальними змінами: «Відповідно, розширюється словник англomовного сленгу, тому що саме молоде покоління, ще не зв'язане літературною нормою й реакційним впливом традиції, першим сприймає технічні й соціальні нововведення й дає їм розмовні найменування» (Кухта, Цьох, 2021: 224).

Таким чином, знижена лексика в літературному тексті є засобом емоційного моделювання, формування образів і комунікативного ефекту. Водночас вона становить одну з найскладніших перекладацьких категорій, адже її відтворення потребує не лише мовної, а й культурної адаптації. Перекладач повинен знайти баланс між збереженням автентичності мовлення персонажів та зрозумілістю для цільової аудиторії.

Сьогодні більшість науковців визначають такі основні стратегії перекладу неформальної лексики: еквівалентність, адаптація, опущення, калькування, компенсація. Розглянемо більш детально:

- еквівалентність – добір точного відповідника, який має подібне семантичне та стилістичне навантаження;
- адаптація – перетворення мовного елементу на культурно прийнятний у мові перекладу;
- опущення – усунення одиниць, що не мають значення для розуміння тексту або є культурно неприйнятними;
- калькування – буквальне відтворення структури іншомовної одиниці;
- компенсація – перенесення втраченого ефекту або змісту в інший елемент перекладу.

Як зазначає С. Карабан, «переклад нестандартної лексики починається з пошуку відповідників у мові перекладу. При цьому лексичні одиниці вихідної мови поділяються на дві групи: 1) ті, що мають відповідники (“перекладні еквіваленти”) у цільовій мові; 2) ті, що не мають відповідників у цільовій мові (“безеквівалентні”))» (Карабан, 2004: 125).

У випадку безеквівалентної лексики перекладач змушений вдаватися до трансформацій – лексичних, граматичних і стилістичних.

Особливо складним є переклад сленгу, вульгаризмів, просторічної лексики, оскільки вони мають яскраве національне й соціальне забарвлення. Як зауважують Науменко Л.П. і Гордєєва А.Й., «розмовна експресивна лексика, зокрема жаргонізми і просторіччя, має національну, культурну специфіку, тому їх переклад може викликати певні труднощі». У таких випадках перекладачеві необхідно «знайти виразні засоби, які були б семантично і стилістично рівноцінними і в оригіналі, і в перекладі, знайомі носіям мови, якою перекладають» (Науменко, Гордєєва, 2011: 80).

Науковий і практичний інтерес являють теоретичні підходи Венуті та Бермана до цього питання. Американський перекладознавець Лоуренс Венуті запропонував поняття одомашнення (*domestication*) та очуження (*foreignization*). У разі одомашнення перекладач «підлаштовує» текст під мовні норми цільової аудиторії, що часто передбачає заміну неформальної лексики на звичні еквіваленти. Це підвищує зрозумілість, але може «сплющити» авторський стиль.

Очуження натомість прагне зберегти культурну віддаленість оригіналу, іноді залишаючи в тексті іноземні елементи, які викликають у читача відчуття «чужого». Як наголошує Венуті, така стратегія «повертає видимість перекладача» і «не приховує іншомовності» (Venuti, 1995: 10).

Теорія Антуана Бермана також критикує надмірне пристосування перекладу до цільової культури. Він вказує на те, що «адаптація, яка нібито полегшує сприйняття тексту, насправді сприяє його спотворенню» (Berman, 2000: 290). Це особливо важливо у перекладі молодіжної лексики, де тонка гра між експресією, контекстом й ідентичністю персонажа може легко бути втрачена. Таким чином, успішний переклад неформальної підліткової лексики це баланс між точністю й стилістичною гнучкістю. Вибір конкретної стратегії залежить не лише від лексичних особливостей, але й від перекладацької позиції щодо культурної іншості та читача.

Розглянемо питання мовної неформальності у романі Дж. Д. Селінджера «Ловець у житті», що є знаковим твором американської літератури ХХ століття і вражає своєю мовною своєрідністю. Головний герой – підліток Голден Колфілд – веде розповідь живою, неформальною, часто емоційною мовою, яка щедро пересипана просторіччями, сленгом, жаргоном, вигуками, граматичними відхиленнями, словами-паразитами та лайкою. Усе

це створює ефект автентичності та достовірно передає його внутрішній світ, характер, кризу дорослішання і конфлікт із суспільством.

Мова Голдена насичена повторюваними висловками, наприклад: “damn”, “crazy”, “phony”; численними вигуками: “Boy, I know it”, “for Chrissake grow up”; сленгом: to shoot the breeze («базікати»), to give somebody a buzz («подзвонити»), а також вживанням фраз-паразитів, наприклад:

– you felt sort of sorry for her” – «якось тобі її було, типу, шкода»;

– “she was sort of deaf” – «вона була, типу, глуха»;

– “I was beginning to sort of hate him” – «я почав, типу, його ненавидіти» (Плетенецька, 2021: 117).

Часто вживаються неправильні граматичні форми, типи для усного мовлення:

– “I’d woke him up”, – “she’s been laying here all night”, – “D.B. took Phoebe and I” замість правильного “me”.

Важливими також є постійні стилістичні епітети та вигуки:

– lousy (lousy teeth, lousy manners); – crumby (crumby nails, crumby old razor);

– corny (corny shoes, corny jokes), – old (old Ackley, old Haas);

– terrific (terrific book, terrific friend).

Однак, у мові Голдена трапляються й інтелектуальні слова, що демонструють його ерудованість: ostracized, unscrupulous, conversationalist, psychic. Він сам про себе говорить: “I’m quite illiterate, but I read a lot” – «Взагалі я дуже неосвічений, але читаю багато», чим підкреслює внутрішню суперечливість своєї особистості (Плетенецька, 2021: 117).

Особливу складність для перекладу становить велика кількість вульгаризмів, зокрема:

– “goddam subway”, “goddam house”, “goddam book”;

– “something that gives me a royal pain in the ass”;

– “that guy didn’t know his ass from his elbow”;

– “bastard”, “stinking” – усі приклади ілюструють молодіжну мову американських підлітків того часу (Плетенецька, 2021: 117).

Ці мовні особливості не лише створюють індивідуальний стиль героя, а є маркером зародження американської масової культури середини ХХ століття.

У США роман «Ловець у житі» неодноразово забороняли через використання лайливої лексики, сексуальні натяки та богохульство. Зокрема, слово “goddam” зустрічається в романі 237 разів, а “Chrissake” – 31 раз (Rudnytska, 2019). У 1960 році

вчителя в Талсі, Оклахома, звільнили за вивчення з учнями цього роману, хоча пізніше його й поновили на посаді (Oklahoma Gazette, 2022). Між 1961 і 1982 роками роман був найчастіше цензурованою книгою в американських школах і бібліотеках. У 1978 році в Іссакуа, штат Вашингтон, книгу заборонили, вважаючи її частиною «загальної комуністичної змови». Ці заборони часто супроводжувалися звинуваченнями в аморальності, підриві сімейних цінностей та заохоченні до бунту.

Іронічно, але в СРСР роман було допущено до друку, бо конфлікт героя з буржуазним суспільством відповідав ідеологічному наративу радянської критики Заходу.

Переклад О. Логвиненка є спробою максимально представити українському читачеві мовну манеру Селінджера. Він зберігає більшість розмовних елементів, але іноді стилістика перекладу є більш м’якою. Наприклад:

– Оригінал: “It was a madman’s laugh.” – Переклад: «Це був скажений сміх».

– Оригінал: “That guy’s a real phony.” – Переклад: «Цей хлопець – справжній лицемір».

– Оригінал: “I’m damn tired.” – Переклад: «Я дуже втомився».

В Україні цей переклад було опубліковано лише у 1984 році. Перекладачеві вдалося передати розмовний характер оповіді, хоча переклад, очевидно, також зазнав впливу цензури. Деякі фрази, що стосуються теми сексу, були замінені або вилучені. Наприклад, фразу “she wasn’t exactly the type that drove you mad with desire” перекладено як «тільки ж вона не з тих, у кого можна вклепатися по самі вуха». Хоча з іншого боку, фразу “this girl that I just missed having sexual intercourse with” перекладено як «дівчина, з якою в мене це ледве не вийшло», що звучить природніше для україномовного читача і не суперечить характеру героя.

Щодо лексики, що спричинила цензурні утиски в США через богохульний характер, О. Логвиненко зберігає її у перекладі і відповідно до контексту перекладає: “Goddam” – триклятуші, ідіотська, чорт бери, бісового батька; “Chrissake” – отуди к бісу; “What the hell...” – що в біса... (Rudnytska, 2019).

Таким чином, переклад українською мовою сприймається дуже природно і дійсно відтворює враження імпровізованої усної розповіді 16-річного хлопця – вразливого, неврівноваженого і обуреного лицемірністю світу дорослих.

Неформальна мова Голдена – це не просто стиль, а засіб глибокого психологічного розкриття героя. Вона демонструє емоційний надлом, інтелектуальну амбівалентність, підлітковий бунт

і тотальне несприйняття лицемірства. Переклад Логвиненка, попри деякі трансформації, загалом вдало передає усю мовну палітру, зберігаючи баланс між автентичністю та культурними нормами українського читача. Це дозволяє відчувати образ Голдена у всій його суперечливій глибині –

як голос покоління, що шукає правду серед фальші та пошук себе у складному світі.

Подальшого вивчення потребують питання, пов'язані з визначенням функцій сленгу, зокрема – комунікативної, когнітивної, нормативної, експресивної, емоційно-оцінної та світоглядної.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.
2. Коваленко Б. О. Стилістично знижена лексика в мові сучасної української публіцистики : дис. канд. філол. наук : 10.02.01 / Держ. реєстр. № 0403U002107 ; наук. кер. Тараненко О. О. – Київ : Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, 2003. – 20 с. – Автореф. дис. канд. філол. наук.
3. Кухта О. Р., Цьох Л. Й. Аналіз перекладу мовних засобів вербалізації емоцій в англо-українському перекладі роману Дж. Фаулза «Колекціонер». Молодий вчений. 2021. № 11 (99). С. 223–227. DOI: 10.32839/2304-5809/2021-11-99-50.
4. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. Практичний курс перекладу з англійської на українську : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2011. 136 с.
5. Плетенецька Ю. М. Переклад жаргонізмів, сленгу, вульгаризмів та різновидів соціального діалекту в творі Дж. Селінджера «Над прірвою в житті». Науковий вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філологія. Київ : НАУ, 2021. Вип. 22. С. 115–122.
6. Табаран Д. О., Запукхляк І. М. Особливості мовної поведінки персонажа художнього твору і її перекладу на матеріалі дискурсивних фрагментів роману Д. Кіза «Flowers for Algernon». Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. 2021. Т. 2, № 13. С. 45–50.
7. Berman A. Translation and the Trials of the Foreign. In: Venuti L. (ed.) The Translation Studies Reader. London ; New York : Routledge, 2000. P. 284–297.
8. Rudnytska N. M. The Catcher in the Rye and Its Ukrainian Translation [Електронний ресурс]. Translation Journal. 2019. Vol. 23, No. 3. Режим доступу: <https://translationjournal.net/journal/64catcher.htm> (дата звернення: 29.05.2025).
9. Studying the storied history of banning popular literature [Електронний ресурс]. Oklahoma Gazette. 2022. August. Режим доступу: <https://www.okgazette.com/arts-culture/cover-story-studying-the-storied-history-of-banning-popular-literature-2981667>
10. Venuti L. The Translator's Invisibility: A History of Translation. London; New York : Routledge, 1995.

REFERENCES

1. Karaban V. I. (2004) Pereklad anhliiskoi naukovoї i tekhnichnoi literatury: hramatychni trudnoshchi, leksychni, terminolohichni ta zhanrovo-stylistychni problemy [Translation of English scientific and technical literature: grammatical difficulties, lexical, terminological and genre-stylistic problems]. Vinnytsia: Nova knyha. 576 s. [in Ukrainian]
2. Kovalenko B. O. (2003) Stylistychno znyzhena leksyka v movi suchasnoi ukrainskoi publitsystyky [Stylistically lowered vocabulary in the language of modern Ukrainian journalism]: dys. kand. filol. nauk: 10.02.01 / Derzh. reiestr. № 0403U002107; nauk. ker. Taranenko O. O. Kyiv: In-t movoznavstva im. O. O. Potebni NAN Ukrainy. 20 s. [in Ukrainian]
3. Kukhta O. R., Tsokh L. Y. (2021) Analiz perekladu movnykh zasobiv verbalizatsii emotsii v anhlo-ukrainskomu perekladi romanu Dzh. Faulza «Kolektsioner» [Analysis of the translation of linguistic means of emotion verbalization in the English-Ukrainian translation of J. Fowles's novel "The Collector"]. Molodyi vchenyi, № 11 (99), pp. 223–227. DOI: 10.32839/2304-5809/2021-11-99-50. [in Ukrainian]
4. Naumenko L. P., Hordieieva A. Y. (2011) Praktychnyi kurs perekladu z anhliiskoi na ukrainsku [Practical course of translation from English into Ukrainian]: navch. posib. Vinnytsia: Nova knyha. 136 s. [in Ukrainian]
5. Pletenetska Yu. M. (2021) Pereklad zharhonizmiv, slenhu, vulharyzmiv ta riznovydiv sotsialnoho dialektu v tvori Dzh. Selindzhera «Nad prirvoiu v zhyti» [Translation of jargon, slang, vulgarisms and varieties of sociolect in J. Salinger's novel "The Catcher in the Rye"]. Naukovyi visnyk Natsionalnoho aviatsiinoho universytetu. Serii: Filolohiia. Kyiv: NAU. Vyp. 22, pp. 115–122. [in Ukrainian]
6. Tabaran D. O., Zapukhliak I. M. (2021) Osoblyvosti movnoi povedinky personazha khudozhnogo tvoriv i yii perekladu na materialy diskursyvnykh frahmentiv romanu D. Kiza «Flowers for Algernon» [Peculiarities of a character's language behavior and its translation based on discourse fragments from D. Keyes's novel "Flowers for Algernon"]. Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva DonNU imeni Vasylia Stusa, T. 2, № 13, pp. 45–50. [in Ukrainian]
7. Berman A. (2000) Translation and the Trials of the Foreign. In: Venuti L. (ed.) The Translation Studies Reader. London; New York: Routledge, pp. 284–297.
8. Rudnytska N. M. (2019) The Catcher in the Rye and Its Ukrainian Translation [Electronic resource]. Translation Journal, Vol. 23, No. 3. Available at: <https://translationjournal.net/journal/64catcher.htm> (Accessed: 29.05.2025).
9. Studying the storied history of banning popular literature (2022) [Electronic resource]. Oklahoma Gazette, August. Available at: <https://www.okgazette.com/arts-culture/cover-story-studying-the-storied-history-of-banning-popular-literature-2981667> (Accessed: 29.05.2025).
10. Venuti L. (1995) The Translator's Invisibility: A History of Translation. London; New York: Routledge.